

N. s. uusien tilojen muodostaminen valtion metsämaille.

PAAVO JOKINEN.

Valtion metsämaiden asuttamislain 11 §:n mukaan on asutushallituksen huolehdittava uusien tilojen muodostamisesta ja tapahtuu tämä asuttamistyö, kuten tunnettua on, kahdella tavalla, nimittäin: joko siten, että asutushallituksen toimesta asetettu asutustoimikunta laatii asutussuunnitelman, mikä asutushallituksen toimesta alistetaan maatalousministeriön vahvistettavaksi,

tai siten, että tilan tai lisämaan hakija jättää hakemuksensa paikalliselle asutuslautakunnalle, jonka toimenpiteestä erityinen katselmusmiehistö tarkastaa kysymyksessä olevan alueen ja tekee, mikäli se katsoo sellaisen voitavan muodostaa, ehdotuksen haetun tilan tai lisämaan muodostamiseksi, jättää ehdotuksensa asutuslautakunnalle edelleen asutushallitukselle toimitettavaksi, joka taas, ehdotuksen joko sellaisenaan tai muutettuna hyväksytyään, alistaa suunnitelman maatalousministeriön ratkaistavaksi. Jos maatalousministeriö on päättänyt tilan tai lisämaan perustettavaksi, laadituttaa asutushallitus tilan tai lisämaan lopullisen suunnitelman, joka edelleen alistetaan maatalousministeriön vahvistettavaksi.

Asutussuunnitelmien laatiminen.

Kun on kysymys jonkun laajemman valtion metsämaahan kuuluvan alueen asuttamisesta, tulee asutushallituksen asettaa asutustoimikunta asutussuunnitelmaa tekemään. Ennen sen asettamista on kuitenkin asutushallituksen toimesta tarkastuksen avulla, jollaisen pidosta on ilmoitettava myös metsähallitukselle ja johon tarkastukseen metsähallitus voi määrätä metsänhoitomiehen ottamaan asiantuntijana osaa, hankittava selvyys siitä, onko mahdollisuuksia alueen menestykselliseen asuttamiseen, ellei aluetta jo ole aikaisempien tutkimusten nojalla asutettavaksi hyväksytty. Valtionmaan asutusalueeksi ottamismahdollisuus riippuu siis ratkaisevasti siitä, soveltuuko alue todella asutukseen, eli onko alueella kannattavasti

viljeltävissä olevia maita siinä määrin, että itsekannattavia tiloja sille voidaan muodostaa.

Siitä, missä järjestyksessä valtion maita asutetaan, määrää toimeenpanoasetus, että asutustoimikuntia on asetettava:

ensi sijassa sellaisten alueiden asuttamista järjestämään, jotka senaatti tai valtioneuvosto aikoinaan on määrännyt uutistiloiksi jaettavaksi tai joille lääninkomisionin ehdotus alueen asutukseen luovuttamisesta on valmis vaikkakaan ei vahvistettu,

sekä sen jälkeen muille alueille.

Lisäksi määrätään, että mikäli asutushallitus tahtoo asettaa asutustoimikunnan valtionpuistoon kuuluvaa aluetta asuttamaan, on tämänluontoisen maan asuttamiseen saatava maatalousministeriön suostumus. Tästä johtuen on metsänhoitoviranomaisten, milloin on kysymys asutustoimikunnan asettamisesta valtionpuistoon, lausuntoa esityksestä antaessaan, kiinnitettävä huomiota siihen, onko siinä pitäjässä, jossa valtionpuisto on, edellämäinittuja ensi sijassa asutettavia maita.

Sen jälkeen kun asutustoimikuntatyön alkukokous, jossa maata haluavien on asutustoimikunnalle tehtävä anomuksensa, on pidetty, on asutustoimikunnan ryhdyttävä asutussuunnitelmaa valmistamaan ja suorittamaan ne muut toimenpiteet, jotka lain ja asetuksen määräysten mukaan sen on suoritettava.

Riippumatta siitä, että asutusalueen sopivaisuudesta asutukselle on etukäteen hankittu selvitys, on myöskin asutustoimikunnan jäsenten tarkastettava asutusalueen maat ja selvittävä niiden sopivaisuus asutukselle. Tämä on tarpeellinen jo senkin vuoksi, että lääninkomisionien suorittamat tutkimukset ovat osittain vanhentuneet ja toista tarkoitusta silmällä pitäen tehdyt, sekä myös senvuoksi, että nekin tutkimukset maiden viljelyskelpoisuudesta, jotka asutushallituksen toimeksiannosta asutusalueilla on suoritettu, ainakin toisinaan ovat osoittautuneet olevan tarkistuksen tarpeessa. Maan viljelyskelpoisuuden selville saamiseksi on tarpeelliset kairaukset ja maan kaivaukset tehtävä. Erikoisesti on kiinnitettävä huomiota lain 2 §:n määräykseen, että asutukseen ei ole otettava sellaisia maita, joiden kuivattamis- ja raivauskustannukset nousevat suhteettoman suuriksi, joten kannattavaa viljelystä niille ei voi syntyä. Ottaen huomioon ne osittain epätydyttävät tulokset, mihin valtion maiden tähänastisessa asuttamisessa tilojen huonojen viljelemisedellytysten vuoksi on tultu, ei viljeltäväksi annettaviksi maiksi olisi yleensä luokiteltava muita kuin viljelysmahdollisuksiltaan tyydyttävät ja hyvät.

Myöskin tiloille annettavien metsämaa-alueiden määräämistä varten on selvittettävä, minkä tuottoisia (tyyppisiä) alueen varsinaiset metsämaat ovat sekä millaiset metsät niillä kasvaa.

Samoin on tarkastettava sen tilan tilukset, johon lisämaata haetaan, koska ainoastaan siten voidaan asiallisesti ratkaista voidaanko anotun lisämaan liittämisellä tilasta muodostaa lain edellyttämä viljelystila, mikä lisämaan liittämisen ehtona lain mukaan on.

On tärkeätä, että myöskin asutustoimikunnan metsänhoitajajäsen ottaa osaa tähän maiden tutkimustyöhön, perehtyäkseen tarkoin asutusalueen maihin ja metsiin, ja milloin pätevää syytä siihen on, päättävästi vastustaa kannattavaan viljelykseen soveltumattomien maiden luokittelua viljelyskelpoisiksi, koska ei ole enempää asutustyön kuin valtion metsätaloudenkaan kannalta katsoen paikallaan, että valtion maille muodostetaan asutusta, joka siellä ei menesty.

Perustettavat tilat ja lisämaat ovat ensin suunniteltavat kartalle ja sen jälkeen puhejohtajan toimesta maalle rajoitettavat.

Asutusalueelle muodostettavien tilojen ja lisämaitten suunnittelutyössä on metsänhoitajajäsenen myös valppaasti oltava mukana. Tällöin on hänen m. m. valvottava, ettei valtiolle, kunnille tai yleishyödyllisiin tarpeisiin tarpeellisia tai vastaisuudessa tarvittavia maaja vesialueita oteta asutukselle. Toimeenpanoasetuksen 12 §:ssä, sekä niissä ohjeissa, jotka vuokra-alueiden itsenäistytymismitoituksissa toimivia metsähallinnon asiamiehiä varten on metsähallituksessa laadittu, on lueteltu joukko sellaisia tarpeita, jotka tällöin on otettava huomioon. Erikoisesti mainittakoon näistä tässä, että valtion omistukseen on vaadittava jätettäväksi m. m. sellaiset metsäalueet, jotka tarvitaan valtion laitosten puuntarpeen tyydyttämiseen ja jollaisia erikoistarkoituksiin soveltuvaa puuta kasvavat säästömetsät usein ovat, varasto- ja patopaikoiksi tarvittavat alueet, sekä sellaiset maa-alueet, jotka joutuvat pitkäksi aikaa patoveden alle. Vesialueisiin nähden on erikoisesti huomattava, että kaikki lauttojen seisontaa ja muodostamista, puutavaran lajittelua ja varastoinnista sekä pitempiaikaista ja vuosittain uudistuvaa uittoa varten tarpeelliset vesialueet on vaadittava jätettäväksi valtion omiksi. Valtion vesialueita ei näyttäisi olevan syytä yleensäkin antaa yksityiseen omistukseen, koska se vaikeuttaa kalastusmahdollisuuksien varaamista tilattomille ja sellaisille tilallisille, joilla itsellään ei ole vesialuetta. Tässä yhteydessä on huomattava, että kalastuksen harjoittamiseen tarpeellinen maa-alue on valtion omistukseen myös pidettävä ja varattava kulkumahdollisuus sinne.

Milloin valtion tarpeen tyydyttämiseen täysin riittää rasitteen perustaminen, on sellaisen asettamiseen yleensä tyydyttävä, vaati-

matta aluetta valtion omistukseen jätettäväksi. Tällöin on muistettava, että jakolaitoksesta annetun asetuksen 16 §:n mukaan toiselle tilalle ei voida pidättää toisen alueeseen muuta oikeutta kuin oikeus tiehen, karjanajoon, vesipaikkaan, veden johtamiseen tai patoamiseen, venevalkamaan sekä kalastusta varten tarpeelliseen maahan. Näin ollen ei rasitteena voida myöntää esimerkiksi oikeutta uitto-laitteiden kiinnittämiseen rantamaahan eikä kalastusoikeutta veteen.

Siitä, mitkä rasitteet olisi valtion hyväksi perustettava tai mitkä alueet valtion, kuntien ja yleishyödyllisiä tarpeita varten varattava, olisi asutustoimikunnan metsänhoitajajäsenen neuvoteltava hyvissä ajoin asianomaisen piiritarkastajan kanssa, ja ellei tämä jäsen ole aluemetsänhoitaja, myös aluemetsänhoitajan kanssa.

Asutusalueesta asutukselle luovutettavia maita tiloiksi ja lisämaiksi jaettaessa saadaan, jos se havaitaan tarpeelliseksi, asutusalueeseen ehdottaa liitettäväksi pienempiä lisäalueita ympärillä olevasta valtion maasta. Ehdotus tästä on tehtävä asutushallitukseen ja sieltä edelleen maatalousministeriöön, milloin on kysymys valtionpuistosta. Milloin asutustoimikunta kuitenkin, näistä määräyksistä poiketen, ilman tällaista alistusta suunnittelee laajemmalti asutusta ulkopuolelle asutusalueen rajojen, kuten joskus on tapahtunut, on paikallaan, että metsänhoitajajäsen ilmoittaa tästä vastalauseensa pöytäkirjaan ja saattaa tällaisen menettelyn metsähallituksen tiedoksi, koska jo yksistään lisäalueen asianmukaista tutkituttamista varten asian edelleen asutushallituksen tietoon saattaminen on välttämätön.

Valtion metsämaita koskevan asuttamislaainsäädännön mukaan on asutusta suunniteltaessa huolehdittava siitä, ettei valtiolle jääviä metsämaita haitallisesti pirstota, ja katsottava, etteivät valtiolle jäävät alueet tule epämuotoisiksi, ja ettei asutustiloille annettavia alueita sijoiteta niin, että niiden väliin jää valtion omistukseen metsämaita pieninä vaikeasti hoidettavina kappaleina. Tämän laissa ja asetuksessa olevan ohjeen asianmukaista noudattamista on asutustoimikunnassa olevan metsänhoitoviranomaisen ponnokkaasti vaadittava. Tällöin ei kuitenkaan ole unohdettava asutuksenkaan oikeutettuja etuja.

Toimeenpanoasetuksen 16 §:n mukaan on toimikunnan harkittava ja päätöksellä ratkaistava, onko metsän myyminen tai hakkaaminen asutusalueelta tai sen osalta toistaiseksi kiellettävä ja missä laajuudessa. Tällöin on huomattava, että jo myydyin puumäärän hakkaamista ei voida kieltää, eikä näyttäisi olevan syytä estää valmiin myymättömän sahapuuleimikonkaan hakkaamista, ellei alueelle perustettavien tilojen rakennuspuiden saanti niiden omilta

mailta sen vuoksi vaikeudu. Muun metsän hakkaamisesta on sopivinta pidättäytyä siksi, kunnes tilat on suunniteltu ja maalle rajoitettu, minkä tapahduttua valtion olisi saatava vapaasti hakata niitä asutusalueen osia, jotka ehdotetaan valtion omistukseen jäämään. Metsänhoitajajäsenen on huolehdittava, että metsän hakkuuta koskevat asutustoimikunnan päätökset viipymättä toimikunnan puheenjohtajan toimenpiteestä ilmoitetaan pöytäkirjanotteella metsähallitukselle.

Ratkaistaessa sitä, miten paljon viljeltyä ja viljelyskelpoista maata viljelystiloilta on annettava, on metsänhoitajajäsenen syytä suositella tilalle annettavaksi täysin riittävä määrä näitä tiluksia, mikäli siihen on tilaisuus. Etelä- ja Keski-Suomessa voidaan, jotta tilasta tulisi kunnollinen, antaa viljelystilalle näitä tiluksia — viljelyn laidunmaan tarve myös huomioonottaen — 10—15 ha:riin ja Pohjois-Suomessa 15—20 ha:riin saakka, maan viljavuudesta riippuen. Mikäli tilalle tulee huomattavassa määrin luonnonniittyjä, voidaan viljelyskelpoisen maan pinta-alaa vastaavasti vähentää. Viljelysmahdollisuuksiltaan liian pieniä viljelystilajoja ei olisi perustettava, vaan olisi tilasta tällöin koetettava saada muodostumaan asuntotila, ellei tilan perustamisesta olisi kokonaan luovuttava.

Viljelystilalle annettavan metsämaan määrästä säädetään valtion metsämaiden asuttamislain 3 §:ssä, että viljelystilalle annettakoon, mikäli mahdollista, niin suuri ala metsämaata, että, metsän ollessa säännöllisessä tuottokunnossa, tila voi siitä jatkuvasti saada ainakin pääasiallisen osan kotitarvepuistaan — ja edelleen — että kasvukelpoista metsämaata voidaan antaa tilalle Etelä-Suomessa ja siihen verrattavissa osissa maata korkeintaan kolmekymmentä hehtaaria ja Lapissa ja siihen verrattavissa osissa Pohjois-Suomea korkeintaan satakymmenen hehtaaria. Lain toimeenpanoasetuksessa taas määrätään, että annettavan metsämaan alaa määrättäessä on otettava huomioon, paitsi vuotuisen pääasiallisen kotitarvepuun tarvetta, myös kuinka suuri ala, silmällä pitäen tilalle annettavien eri tuottoisten metsämaiden keskinäistä suhdetta, suunnilleen antaa saman tuoton kuin Etelä-Suomessa saataisiin siltä alalta, mikä viljelystilalle olisi siellä valtion metsämaiden asuttamista ja niillä olevien vuokra-alueiden lunastamista koskevan lain 3 §:n mukaan annettava.

Tästä käy ensiksikin selville, että metsämaata ei tarvitse viljelystiloilta antaa, mikäli siihen ei ole mahdollisuutta. Tällaisen tilanteen voidaan katsoa olevan m. m. silloin kun kysymykseen tuleva metsämaa tarvitaan valtion, kunnan tai muuhun yleishyödylliseen tarpeeseen. Niinikään käy näistä lain säännöksistä ilmi, että lainsäätävä

ei ole tarkoittanut metsämaata viljelystilalle annettavaksi milloinkaan enempää, kuin mitä tilalla tarvittavan kotitarvepuun kasvattamiseen metsämaan ollessa säännöllisessä tuottokunnossa tarvitaan, ja että kasvukelpoista metsämaata siinäkin tapauksessa, että se on huonointa kasvukelpoista maata, Etelä-Suomessa ja siihen verrattavissa osissa maata ei saisi antaa kolmekymmentä hehtaaria sekä Lapissa ja siihen verrattavissa osissa maata satakymmentä hehtaaria enempää.

Jotta viljelystilasta muodostuisi lain edellyttämä itsekannattava tila, on syytä antaa tilalle, ellei jotkut erikoissyyt, joista edellä on ollut puhetta, ja metsämaan suoranainen puute ole siihen esteenä, metsämaata niin paljon, että sen säännöllinen tuotto ainakin lähimain vastaa tilalla tarvittavaa kotitarvepuun määrää.

Metsähallituksen suorittaman tutkimuksen mukaan ovat valtion mailla viljelystiloina itsenäistyneet vuokramaat, joilla suurin piirtein on ollut viljelystilan viljelemiseen tarvittavat rakennukset, mutta Pohjois- ja Itä-Suomessa verraten pienet viljelykset, kuluttaneet kotitarvepuuta keskimäärin tilaa kohti vuodessa

Perä-Pohjolan piirikunnan alueella	38 km ³
Pohjanmaan » »	32 »
Länsi-Suomen » »	38 »
Itä-Suomen » »	16 »

Ottaen huomioon nämä luvut, edellä selostamani lain määräykset, sekä sen, että viljelystilan polttopuukulutus voidaan, tilan uunit kunnollisiksi ja rakennukset lämpöä pitäviksi rakentamalla sekä käyttämällä aitoihin piikkilankaa, rajoittaa kohtuulliseen määrään ja huomattavasti supistaa niissäkin seuduissa, joissa nyt on tässä suhteessa havaittavissa tuhlausta, voidaan katsoa, että viljelysmahdollisuuksiltaan laissa mainitun suuruinen viljelystila tarvitsee kotitarvekulutukseensa puuta

Länsi-Suomen piirikunnan alueella keskimäärin	n. 40 km ³
Itä-Suomen » » »	n. 45 »
Pohjanmaan » » »	n. 50 »
Perä-Pohjolan » » »	n. 60 »

Näihin keskimääräisiin kotitarvepuun kulutuslukuihin nojautuen voitaisiin määritellä, paikalliset olosuhteet huomioonottaen, se puumäärä, mikä asutusalueelle perustettaville viljelystiloilta olisi varattava ja minkä tuottamiseen tarvittava metsämaa-ala näille tiloilta olisi annettava.

Se, miten paljon metsämaata on viljelystilalle annettava, että se tuottaisi arvioidun tilan tarvitseman kotitarvepuun, voidaan taas täsmällisimmin määrätä niiden tuottolukujen perusteella, jotka ovat metsähallituksesta hoitoalueisiin ilmoitetut, ja jotka pohjautuvat valtakunnan metsien arvioinnissa suoritettuihin tutkimuksiin. Jonkunverran alhaisemmat ovat ne tuottoluvut, jotka asetuksella 20/5 1932 on vahvistettu kunnallisverotuksessa maiden tuottoa laskettaessa käytettäväksi, mutta olisi niiden käyttöä vältettävä maiden tuottoa määrättäessä, koska ne harkinnan perusteella määriteltynä ovat yleensä liian alhaiset.

Annettavaan metsämaahan olisi sisällytettävä, mikäli se muuten käy päinsä, asutusalueella olevat viljelysmahdollisuuksiltaan välttäviksi luokitellut metsämaat, jotta niiden varaan ei vastaisuudessa tulnaisi tekemään tilanhakemuksia ja koska ne ainakin paremmin kuin muut metsämaat ovat laidunmaaksi sopivia. Lisäksi olisi tiloille metsämaita valittaessa pyrittävä niille antamaan sellaisia metsämaita, joiden puuvarastona pääasiassa on kotitarvepuuksi soveltuvaa puuta.

Kun jo valtion metsätaloudenkin kannalta on suotavaa, että valtion metsämaille sijoittuva työväestö tulee täällä kunnollisesti toimeen, ei asuntotilaa olisi tehtävä liian pieneksi, vaan olisi sille annettava viljeltäväksi sopivaa maata niin paljon, että se siitä saa pääasiallisimman osan perheelleen tarvitsemistaan elintarvikkeista, sekä kahden lehmän laitumeksi tarvittava maa-alue, eli noin 3—4 ha maata, s. o. se määrä, minkä maanviljelysasantuntijat katsovat riittävän n. s. omavaraisuusviljelmälle. Metsämaata ei asuntotilaan olisi erikoisemmin pyrittävä liittämään, koska se tällöin varmaankin tulisi hakkuilla liikaa rasitetuksi, vaan olisi asuntotilallisen metsäntarve paraiten tyydytettävissä myymällä hänelle hyvin halvalla valtion metsästä kotitarvepuuta — etupäässä kaupaksi varsinaisesti kelpaamattomia latvuksia ja maapuita — milloin siihen on tilaisuus. Käsikauppahinnasto olisi tätä silmällä pitäen laadittava.

Lisämaata voidaan pientilaan liittää ainoastaan silloin, kun siitä lisämaan liittämisen jälkeen muodostuu lain edellyttämä viljelys-tila. Ellei tilasta tällaista viljelystilaa saada muodostumaan ei siihen lisämaata voida liittää, lain 6 §:ssä mainittuja etuja lukuunottamatta. Viljelysmahdollisuuksiltaan asuntotilaluontoiseen tilaan ei siis voida lisämaana liittää yksistään metsämaata. Laki ei edellytä lisämaata annettavaksi myöskään tilaan, joka tilustensa puolesta jo ennestäänkin on lain edellyttämä itsekanattava viljelys-tila. Valtionmaata lisämaaksi antamisen edellytyksenä on myös, että tilalla ei ole mahdollisuutta saada lisämaata muualta. Tämä mahdollisuus on siis tällaisessa tapauksessa aina selvitettävä. Tilan, johon lisämaata

liitetään, tulee lisäksi olla alueen läheisessä ympäristössä, s. o., että lisämaa tulee tilasta sellaisen matkan päähän, että sen kannattava viljeleminen kantatilalta käsin on mahdollinen ja että metsää voidaan hankaluudetta käyttää tilan kotitarvepuuksi.

Tiloille on annettava tarpeellinen määrä kunnollisia rakennuspuuta. Näitä merkittäessä on huomattava, että kuusi huonosti soveltuu seinähirreksi ja että hyvän rakennuspuun tulee olla solakan. Kun lainsäädäntö edellyttää asutustilan rakennukset rakennettavaksi verraten lyhyen ajan sisällä, ei tilan metsässä olevien pienien puiden rakennuspuukokoon varttumista ole otettava huomioon rakennuspuiden lukua määriteltäessä. Kunnollisten rakennusten rakentamista varten riittänee keskimäärin

	Perä-Pohjolan piirikunnan alueella	Pohjanmaan piirikunnan alueella	Itä-Suomen piirikunnan alueella	Länsi-Suomen piirikunnan alueella
viljelystilalle.....	500—600	450—500	400—450	n. 400
asuntotilalle.....	n. 300	n. 300	250—300	n. 250
	runkoa, joista noin $\frac{1}{4}$ tai $\frac{1}{5}$ tulisi olla 9" ja muiden puoleksi 7" puoleksi 8" vahvuisia 6 m päästä mitaten,			

ellei jostakin erikoisyydestä, kuten esim. sen vuoksi, että tilalla olevien havuarvopuiden lukumäärä ei nouse rakennuspuumäärää suuremmaksi, mutta vahvuusluokat tästä jaottelusta poikkeavat, katsoa olevan syytä antaa tilalle järeämpiäkin rakennuspuuta.

Tiloilla olevista arvopuista on ne, jotka arvopuita ja rakennuspuuta tiloilta hakattaessa tarvitsee jättää siemenpuiksi, sellaisiksi toimituksen yhteydessä aina jätettävä, tilottain luetteloitava ja sopivasti merkittävä, siitä riippumatta, tuleeko yli kotitarpeen olevat arvopuut poistamaan valtio, vai saako asukas ne lunastaa. On nim. huomattava, että asukas saa lunastaa yli kotitarpeen olevat arvopuut edelleenmyyntiä varten, mihin hänellä taas ei ole tilaisuutta, ellei tarpeellisia siemenpuita tilalla ole. Siemenpuita ei kuitenkaan tarvitse jättää tilalle viljelystä varten annettaville tiluksille, joilta metsä sitä varten tulee poistettavaksi. Siemenpuiksi jätettyjen puiden tulee olla tarkoitukseensa kelvollisia.

Muista metsänhoidollisista syistä tiloille jätettäviä arvopuita, s. o. nuorien metsien arvopuunitan juuri täyttäneitä valtapuita, joita metsän järkipereisessä harventamisessa ei voida hakata, ei ole luettava puolella käsikauppahinnalla hinnoitettaviin siemenpuihin, vaan lain edellyttämällä tavalla käyväällä hinnalla hinnoitettaviin yli kotitarpeen oleviin arvopuihin, joskin käypää hintaa näille puille arvioitaessa on otettava huomioon se, että niitä ei heti voida rahaksi

muuttaa. Sekaannuksen välttämiseksi ovat nämäkin puut arvopuita luettaessa erikseen tiloittain luetteloitavat ja sopivasti metsässä kaaran merkittävät.

Muut yli kotitarpeen olevat arvopuut, olkoot ne terveitä tai viallisia, ovat ehdotettavat valtion lukuun hakattaviksi, ellei näitä jollain tilalla ole niin vähän, että ne on sopivampi jättää tilan mukana täydellä hinnalla lunastettaviksi. Nämä puut on arvopuita tiloittain luettaessa erikseen luetteloitava ja sopivasti ja selvästi merkittävä, ellei niitä katsota voitavan heti leimata valtion leimakirveellä, mihin silloin, kun asutusalueen tiloista voidaan katsoa muodostuvan tarkoituksenmukaisia, ei näyttäisi olevan estettä. Tästä leimaamisesta lukemis- ja merkitsemiskustannuksiin verrattuna aiheutuvat lisämenot voidaan suorittaa leimausmäärärahoista siihen metsähallitukselta oikeus hankkimalla.

Tiluskuvioiden maapohjan hinnoitus on eräissä tapauksissa toimitettu siten, että asutustoimikunnan jäsenet sopivat niistä raja-arvoista, joiden puitteissa tilusten maapohjan lunastushinta arviolta määrätään. Kun tällainen menetelmä kuitenkin johtaa epätarkkuuksiin ja alihinnoitukseen, varsinkin pienen metsän arvoon nähden, on metsänhoitajajäsenen ehdotettava ja vaadittava täsmällisen tulokseen johtavan hinnoitusmenetelmän käyttöön ottamista. Tällöin on viitattava lain 17 §:n määräykseen, että tilan lunastushintaa määrättäessä on sen maat, metsä, kalavesi ja muut edut selitettävä ja paikkakunnalla vallitsevia olosuhteita silmälläpitäen rahaksi laskettava, jonka jälkeen hinta määrätään harkinnan mukaan, huomioonottaen, ettei se nouse korkeammaksi paikkakunnalla käypää maapohjan hintaa.

Tämän mukaisesti olisi tiluksen maapohjan hinta määrättävä siten, että maa hinnoitetaan erikseen ja pieni metsä erikseen, jaoteltuna myytävissä olevaan ja kotitarvepuuksi tarvittavaan metsään, ollen viimeksimainittuun sisällytettävä m. m. se puumäärä, jota yksityismetsälain mukaan ei voida hakata. Näiden yhteinen arvo olisi tiluksen maapohjan arvo. Tästä yhteisarvosta määrätään harkinnan mukaan tiluksen lunastushinta.

Maan yksikköhintoja määriteltäessä olisi metsänhoitajajäsenen esitettävä maan raha-arvoina käytettäväksi prof. Y. Ilvessalon eri metsätyypeille laskemia maan raha-arvoja paikkakunnan ja olosuhteiden mukaisiksi muunnettuna. Nämä prof. Ilvessalon laskemat eri tyyppisten metsämaiden raha-arvot ovat täydellissimmin selitettynä julaistut metsäluottokomitean mietinnössä (Komiteanmietintö N:o 2 v. 1929). Lisäksi ovat ne painetut Tapion taskukirjaan (v. 1931 painos) sekä eri vuosien maatalouskalentereihin. Maan raha-

arvoja määriteltäessä on tarpeellisessa määrin huomioon otettava tiluksen käyttö varastoalueena.

Pienen metsän ja yli kotitarpeen olevien arvopuiden hinnoitusta varten olisi määriteltävä eri puutavaralautujen yksikköhinnat jossa-kin vesistön varrella tai rautatien varressa olevalla myyntipaikalla sekä hankintakustannukset sinne eri veto- ja uittomatkoilta, ja näiden perusteella laskettava kullekin tilalle jätettävän puumäärän kanto-hinta, jolloin pienen metsän arvo lasketaan kuvioittain, kuten aikaisemmin on mainittu, ja eriteltynä myytävissä olevaan puumäärään ja tilalla kotitarpeeksi tarvittavaan puumäärään.

Koska metsänhoitajajäsenellä asutustoimikunnan jäsenistä on ne ammatitiedot, jotka vaaditaan tilalle tulevien metsämaiden ja metsien arviointiin, olisi hänen suoritettava näiden tilalle tulevien etuuk-sien arviointi ja yksityiskohtainen hinnoittelu. Samoin olisi hänen tehtäväkseen saatava rakennuspuiden, siemenpuiden, metsänhoidolli-sista syistä tiloille jätettävien sekä yli kotitarpeen olevien arvopuiden merkitseminen ja luetteloiminen. Ellei hänellä näihin töihin ole aikaa, olisi tämä hinnoittelu ja puiden merkitseminen ehdotettava annetta-vaksi sille metsänhoitajalle, joka vakinaisen metsänhoitajajäsenen estettynä ollessa toimii toimikunnan jäsenenä.

Tiluksen lopullista lunastushintaa arviokirjaan merkitsemistä varten paikkakunnalla käypää hintaa vastaavaksi määrättäessä olisi metsänhoitajajäsenen kiinnitettävä huomiota siihen,

että maan hintaa ei laskettaisi alemmaksi prof. Ilvessalon laske-mia ja paikkakunnan oloihin sovellettuja maan arvoja, eli alemmaksi siitä, mitä maasta sitä metsätalouden harjoittamista varten ostet-taessa kannattaa maksaa,

että keinollisesti aikaansaadun taimiston lunastushintaa ei olisi määrättävä niiden hankkimiskustannuksia alhaisemmaksi,

että koska ei-myytävissä oleva pieni puutavara tulee käytettä-väksi ainakin pääasiassa kotitarvepuuna, sille ei voitane laskea niin korkeita hintoja, kuin mitä siitä teollisuuden raaka-aineeksi myy-täessä voidaan saada, sekä

että myytävissä oleva pieni puutavara kaiken todennäköisyyden mukaan tulee tilalta myydyksi, ja että sen arvo näin ollen voidaan täyteen määräänsä saakka ottaa huomioon tilan hinnassa.

Sellaisten metsähallituksen suorittamien ojitustöiden kustan-nukset, jotka eivät ole kerinneet vaikuttamaan tyyppiä parantavasti, on maatalousministeriö, milloin siitä esitys on tehty, huomannut erillisenä eränä tilan lunastushinnassa alentamattomina.

Erillisinä hinnoitettaville rakennus- ja siemenpuille on lain mu-kaan asetettava puolet valtion metsässä sillä paikkakunnalla voimassa

olevista alimmista käsikauppahinnoista. Tässä kohdin on huomattava, että n. s. kilometrikoroituksia ei sellaisinaan ole aina otettava hintaa määrättäessä huomioon. Sensijaan on maatalousministeriö hyväksynyt sellaisen menettelyn, että esim. 5 tai 10 km etäisyydelle rautatiestä tai uittoväylästä ulottuvalle vyöhykkeelle vahvistettua käsikauppahintaa voidaan käyttää perustana tälle vyöhykkeelle perustettaville tiloille annettavia rakennus- ja siemenpuita hinnoitettaessa, vaikkakin tämän vyöhykkeen ulkopuolella samassa pitäjässä oleville valtion maille on vahvistettu alempi käsikauppahinta.

Asutussuunnitelman vahvistamisen jälkeen toimitettavassa valtiolle pidätettyjen puiden leimauksessa ei tilalta ole leimattava enempää puita, kuin mitä suunnitelman vahvistamispäätöksessä määrätään. Ellei siinä ole mainittu valtiolle pidätettyjen puiden runkomääriä, on leimaus toimitettava noudattamalla toimituksessa laadittua puuluetteloa, sekä puiden lukumerkkejä sikäli, kuin ne ovat havaittavissa. Ellei kaikkia valtiolle pidätettyjä puita voida metsänhoidollisesti poistaa, on leimattava niistä ainoastaan ne, jotka yksityismetsälain säännöksiä noudattaen voidaan hakata. Milloin tilan asukas omilla hakuillaan tekee mahdolliseksi valtiolle pidätettyjen puiden hakkuun, on asukas velvollinen täydellä hinnalla lunastamaan ne puut, jotka hänen toimittamiensa hakkuiden vuoksi täytyy näistä tilalle jättää. Arvopuut on leimattaessa luetteloitava vahvuusluokittain ja tiloittain ja luettelosta jäljennös liitettävä asutusalueen arvopuiden myyntiehdotukseen.

Valtiolle pidätettyjen puiden leimaus ja myynti on koetettava saada suoritetuksi mahdollisimman pian asutussuunnitelman vahvistamispäätöksen antamisen jälkeen, jotta tilojen viljeleminen ja asuminen voitaisiin haitatta alkaa.

Muodostettaville tiloille ottaa asutushallitus aikanaan asukkaahan. Luvaton asuminen on taas aluehallinnon toimesta estettävä. Tällöin on muistettava, että vuokrasopimuksen nojalla tapahtuva viljeleminen ei ole luvatonta.

Tilan muodostaminen hakemuksen perusteella.

Asutuslautakunnan puheenjohtajan ilmoitettua aluemetsänhoitajalle, että lain 14 §:n nojalla on asutuslautakunnalle jätetyllä hakemuksella anottu tilan tai lisämään muodostamista hoitoalueeseen, ja tiedusteltua milloin aluemetsänhoitaja on tilaisuudessa saapumaan katselmusta paikan päällä toimittamaan, on aluemetsänhoitajan järjestettävä virkatehtäviensä suorittamisjärjestyttä siten, että hän voi suuremmitta viivytyksittä saapua katselmukseen osaa ottamaan.

Tämä on erittäin tärkeää sen vuoksi, ettei metsänhoitoviranomaisia päästäisi syyttelemään asiattomasta asutustyön jarruttamisesta. Jos kuitenkin tilojen ja lisämaitten perustamisanomuksia on tehty niin runsaasti, että aluemetsänhoitajalla ei ole muiden virkatehtäviensä vuoksi aikaa näihin katselmuksiin kohtuullisen ajan sisällä osallistua, on aluemetsänhoitajan viipymättä ilmoitettava tästä piirikuntakonttorille ja pyydettyä metsähallitusta määräämään joku toinen metsänhoitaja näitä aluemetsänhoitajan virkatehtäviin kuuluvia asutustehtäviä suorittamaan.

Milloin anomuksia on runsaasti ja pätevänsä maiden viljelyskelpoisuustuntemuksen saanti toimituksiin, esim. asutustarkastajan läsnäolon muodossa, ei näytä mahdolliselta, ja varsinkin, jos tilojen perustamisanomukset koskevat samoja seutuja, voi olla paikallaan, että kysymyksessä olevat alueet ennen katselmusta asianmukaisesti tutkitutetaan. Milloin tällaiseen ennakkotutkimiseen näyttää syytä tai toisesta olevan aihetta, on koetettava saada asutuslautakunta tekemään asutushallitukselle esitys tutkimuksen suorittamisesta. Eräissä tapauksissa voi myös olla paikallaan, että aluemetsänhoitaja tekee metsähallitukselle piirikuntakonttorin kautta esityksen tutkimusten suorittamisesta.

Tutkimusten tuloksista riippuu, onko syytä asettaa asutustoimikunta asutustyötä suorittamaan, vai onko katselmusmiesten suunniteltava haetut tilat.

Valtion metsämaiden asuttamislain 14 §:ssä säädetään, että kun joku, jolle tämän lain mukaan asutustila voidaan luovuttaa, on asutuslautakunnalta anonut, että sellainen tila perustettaisiin ja hänelle luovutettaisiin, tulee asutuslautakunnan puheenjohtajan kutsua toimitusmiehet katselmusta pitämään, ja jos edellytyksiä siihen on, tilan perustamiseksi tekemään. Lain toimeenpanoasetuksen 37 §:ssä taas määrätään, että kun asutuslautakunnalle on tehty hakemus asutustilan muodostamisesta, ja asutuslautakunta katsoo hakijan täyttävän ne ehdot, jotka lain mukaan asutustilan asukkaalta vaaditaan, tulee asutuslautakunnan puheenjohtajan kutsua toimitusmiehet anomusta käsittelemään.

Näin ollen on sekä katselmuksen pidon että tilan perustamissuunnitelman teon edellytyksenä, että hakija täyttää ne henkilökohtaiset ominaisuudet ja muut ehdot, mitkä lain mukaan tilan asukkaaksi otettavalta henkilöltä vaaditaan. Tähän seikkaan on erikseen huomiota kiinnitettävä. Lisäksi käy näistä säännöksistä selville, että hakijan kelpoisuuden ratkaisee asutuslautakunta, ja jos asutuslautakunta tässä kohdin on tullut myönteiseen tulokseen, on katselmus myös pidettävä. Täten ei hakijan asukkaaksi sopivaisuus tule

tavallaan enään katselmustilaisuudessa esille. Milloin yhtenä katselmusmiehenä toimiva aluemetsänhoitaja kuitenkin pätevin perustein on hakijan sopivaisuudesta tilan saajaksi kielteisellä kannalla, on hänen koetettava saada eriyvä mielipiteensä pöytäkirjaan merkityksi, ja ellei sitä siihen oteta, tehtävä perusteltu ilmoitus tästä metsähallitukselle, edelleen asutushallitukselle tiedoitettavaksi, joka toimeenpanoasetuksen 41 §:n mukaan voi suunnitelman hylätä.

Lain 28 ja 29 §:ssä on lähemmin mainittu, mitkä ehdot hakijan on täytettävä, ennenkuin asutustila hänelle voidaan luovuttaa, ja on viljelystilan saannin ehtona niiden mukaan m. m., että hakijan on asutuslautakunnan tai asutushallituksen pätevänä pitämän muun viranomaisen tai henkilön todistuksella osoitettava omaavansa sellaisia henkilökohtaisia ominaisuuksia sekä sellaista tuntemusta maataloustöissä, kuin tällaisen tilan viljeleminen edellyttää. Tästä seuraa, että milloin hakija on saamaton ja laiska ja tämän vuoksi kykenemätön huolehtimaan omasta ja perheensä toimeentulosta, ja jollaisia useat kunnanapua säännöllisesti nauttivat henkilöt ovat, ei tällaiselle henkilölle ole viljelystilaa annettava. Viljelystilan asukkaalta vaadittavia ominaisuuksia ei täyty myöskään vanhuudenheikko tai kovaan ruumiilliseen työhön kykenemätön tai maanviljelystyöhön muusta syystä soveltumaton henkilö.

Paikan päällä suoritettavassa katselmuksessa on ensiksikin kiinnitettävä huomiota siihen, että asutukseen ei ole otettava valtion, kunnan tai yleishyödylliseen tarkoitukseen tarvittavaa maata ja vesialuetta, ja viitataan tässä kohdin mitä edellä on asutustoimikuntatyön yhteydessä mainittu. Maiden viljelyskelpoisuudesta taas riippuu, voidaanko ja minkälainen tila, viljelys- vai asuntotilako, haetulle paikalle perustaa. Maan viljelyskelpoisuuden luokitteluun sekä lisämaan perustamiseen vaadittaviin edellytyksiin nähden viitataan niinkään siihen, mitä edellä on mainittu. Lienee kuitenkin syytä tässä mainita, että katselmuksessa on erikoisesti kiinnitettävä huomiota lain 2 §:ään, jossa säädetään m. m., että asutukselle ei ole otettava sellaisia maita, joiden kuivattamis- ja raivauskustannukset nousevat suhteettoman suuriksi, joten kannattavaa viljelystä ei sille voi syntyä. Viljelysmahdollisuuksiltaan ala-arvoisia, siis myöskin hallanaroksi kuivatettuinkin jääpiä yksinäisiä viljelystiloja ei olisi perustettavaksi esitettävä.

Alueen metsiin on myös kiinnitettävä huomiota, ja tilalle metsämaiksi suunniteltava sellaisia alueita, joissa on kotitarvepuuksi sopivaa puuta, eikä sellaisia alueita, joilla kasvaa järeää tukkimetsää, joka lain mukaan tulee valtion hyväksi hakattavaksi, joten tilalle lopuksi tulisi jättämään siemenpuualoja kotitarvemetsäksi.

Miten paljon viljelyskelpoista ja metsämaata olisi viljelys- ja asuntotiloille annettava ja millä perusteilla niiden ala määriteltävä, on edellä asutustoimikuntatyön selostuksen yhteydessä mainittu.

Eri tilusten alojen riittäväisyyden arviointia silmällä pitäen on aluemetsänhoitajan kussakin tapauksessa laskettava tilalle annettavaksi suunniteltujen tilusten alat sekä laadittava metsämaiden tuottolaskelma tyyppikuvioittain kahtena kappaleena, joista toinen kappale jätetään pöytäkirjaan liitteeksi ja toinen säilytetään hoitoalueen arkistossa sieltä tarvittaessa joko piirikuntakonttoriin tai metsähallitukseen saatavaksi.

Myöskin olisi aluemetsänhoitajan jo tässä toimituksessa mahdollisimman tarkoin ilmoitettava, mitkä rasitteet valtion hyväksi olisi perustettava.

Suunniteltavan tilan tai lisämaan selvää maalle rajoittamista ja tarvittaessa mittaamista ei ole milloinkaan jätettävä suorittamatta, koska se voi katselmusmiehille selvittää tilan perustamis-edellytyksiä. Myös on, koska hakija saa heti, kun maatalousministeriö on määrännyt tilan tai lisämaan perustettavaksi, ryhtyä sitä asumaan ja viljelemään, rajoitettava se, tavallisimmin noin 2 ha:n suuruinen alue, joka ennen tilan lopullista paikan päällä tapahtuvaa muodostamista raivataan tontiksi ja viljeltäväksi, sekä arvioitava tällä alueella oleva pieni metsä eri puutavaraluokittain sekä luettava tällä alueella olevat arvopuut, merkittävä niistä rakennuspuiksi ehkä niiksi tarvittavat ja soveltuvat, sekä hinnoitettava käyvillä hinnoilla muut arvopuut sekä pieni metsä, — erikseen se osa, joka voidaan tilalla käyttää kotitarvepuuna ja erikseen se osa, mikä voitaisiin sallia asukkaan myydä. Laskelman toinen kappale on, kuten annetut ohjeetkin edellyttävät, liitettävä katselmuspöytäkirjaan ja toinen kappale lähetettävä metsähallitukselle, jotta niiden nojalla voidaan alueella oleva metsä ottaa huomioon tilaa tai lisämaata myöhemmin hinnoitettaessa ja myöskin ratkaista hakijan mahdollisesti tekemä, viljelykseen raivattavalta alueelta hakattavaan metsään kohdistuva metsänmyyntianomus.

Tilan perustamisedellytysten selville saamisen vuoksi, ja varsinkin asutuslautakunnan puheenjohtajan ja maanviljelykseen perehtyneen katselmusmiehen käsityksen selventämiseksi siinä suhteessa, onko paikalla ja miten paljon todella viljelyskelpoisia maita, voi toisinaan olla tarpeellista rajoitella tilan viljelyskelpoisiksi arvioiduista maista suurempiakin alueita, erikseen kovista ja erikseen vesiperäisistä maista.

Toimeenpanoasetuksen mukaan on pöytäkirja laadittava tarkastuksessa. Ellei tätä voida suorittaa paikan päällä, on toimitus lopetet-

tava jossain läheisyydessä olevassa asunnossa ja pöytäkirja siellä kaikkien toimitusmiesten, siis myös aluemetsänhoitajan, allekirjoitettava. Milloin aluemetsänhoitaja ei voi hyväksyä toimitusmiesten enemmistön tekemää päätöstä, on hänen liitettävä perusteltu ja asiallinen vastalauseensa pöytäkirjaan. Tämä on tarpeellista jo senkin vuoksi, että asutushallitus voi, ennenkuin se alistaa tilan tai lisämään perustamisen maatalousministeriöön, hankkia tarpeellisen lisäselvityksen asiassa, mikä varsinkin silloin, kun on epäilystä tilan maiden sopivaisuudesta viljelykselle, voi aiheuttaa ammattimiehen tarkastuksen itse paikalla. Kun aluemetsänhoitajan on valmistettava alueesta kartta ja laskettava pinta-alat ja metsämaiden tuotto, jonka perusteella taas metsämaan ala määritellään ja erotetaan, on aluemetsänhoitajan otettava näiden töiden suorittamista varten toimitukseen mukaansa tarpeelliset välineet. Kartta voidaan jäljentää myös läpinäkyvälle paperille ja värittää värikynälläkin. Ehdottomasti on hyödyttävä sellainen käytännössä joskus esiintyvä tapa, että asutuslautakunnan puheenjohtaja jolloinkin katselmustoimituksen jälkeen laatii pöytäkirjan ja lähettää sen aluemetsänhoitajan allekirjoitettavaksi ja tarpeellisella kartalla ja pinta-alalaskelmalla täydennettäväksi, koska pöytäkirjan sisältöön nähden tällöin voi esiintyä erimielisyyttä ja pöytäkirjan valmistus tarpeettomasti viivästyy, voipa kuolemantapauksen sattuuessa jäädä asianmukaisella tavalla kokonaan valmistumattakin.

Siihen nähden, että sen selvityksen perusteella, mikä tilan katselmuksessa sen perustamisen mahdollisuuksista selville saadaan sekä mitä katselmuspöytäkirjassa siitä esitetään, ratkaistaan, otaanko alue asutukselle vai jääkö se edelleenkin valtion metsätalouden käytettäväksi, on erittäin tärkeää, että katselmus suoritetaan perusteellisesti ja hätiköimättä sekä aikaa tarpeettomasti säästämättä.

Koska hakija vasta siinä tapauksessa, että haettu tila tai lisämaa maatalousministeriön päätöksellä perustetaan ja myöskin vasta sen antamisen tapahduttua saa ryhtyä sitä asumaan ja viljelemään, eivät katseluumiehet, asutuslautakunta tai aluemetsänhoitaja ole oikeutettuja antamaan anojille lupia muodostettavaksi anottujen ja suunniteltujen tilojen asumiseen sitä ennen, vaan on päin vastoin kaikenlainen luvaton valtion maan asuminen koetettava saada estetyksi.

Tilan tai lisämään perustamispäätöksen antamisen jälkeen suoritettavassa tilan lopullisessa muodostamis- ja rajoittamistoimituksessa on, mikäli on kysymyksessä tilusten sijoitus ja niiden laajuuden määrittely — mikäli toimituksessa sitä ministeriön päätöksen mukaan

vielä on harkittava —, tilalle annettavien rakennuspuiden, siemenpuiden ja yli kotitarpeen olevien arvopuiden lukeminen ja luettelointi, sekä myöhemmin suoritettava leimaus, pienen metsän arviointi, näiden sekä tilan maiden ja tilalle tulevien muiden etujen hinnoittelu, otettava sovellettuna huomioon, mitä aikaisemmin asutusalueelle perustettavien tilojen muodostamistyön selostuksen yhteydessä on näistä seikoista mainittu.

Maan ja pienen metsän hinnoittelua ei kaikissa tapauksissa tietenkään aivan välttämättä tarvitse tehdä niin yksityiskohtaisesti ja eriteltynä, kuin siinä yhteydessä on suositeltu tehtäväksi, jos kaikki etuisuudet tarpeellisessa määrin tulevat kunkin tiluslajikuvion hinnassa muutenkin huomioon otetuksi. Sellaisessa tapauksessa taas, että toimitusinsinööri ja asutuslautakunnan valitsema jäsen enemmistö päätöksellään määräävät, kuten eräissä tapauksissa on tapahtunut, maapohjan — s. o. maan ja pienen metsän — lunastushinnaksi ainoastaan maalle arvioitun hinnan, vetoamalla lain 17 §:n sanontaan, että tilan hinta ei saa nousta korkeammaksi paikkakunnalla käypää maapohjan hintaa, tai käyttävät näille muuta ilmeisesti liian alhaista lunastushintaa, on metsähallituksen toimitusmieheksi määräämän metsänhoitajan ilmoitettava pöytäkirjaan tällaista hinnoitusta vastaan, samoin kuin ehkä muistakin tarpeellisiksi katsomistaan seikoista, vastalauseensa, ja siihen liitettäväksi jättää maan ja pienen metsän arvosta sellainen hinnoittelu, kuin edellä on esitetty. Tämän tilan hinnoitukseen huomiota kiinnittäminen ja siihen puuttuminen on tärkeä senvuoksi, että ainoastaan sillä, että tilan pieni metsä tulee tilan lunastushinnassa hinnoitetuksi ainakin lähimain täyteen arvoonsa, voidaan paraiten hillitä valtion maille asukkaaksi pyrkiviä tavoittelemasta valtion mailloin olevia hyviä paperipuumetsiä tai sellaisia muita nuoria metsiä, joissa puut ovat varttumassa tukkipuun mittaisiksi.

Tilan lopullisesta muodostamistoimituksesta on laadittava lo-
makeselostus tarpeellisine lisäselvityksineen, kolmena kappaleena, joista yksi on jätettävä hoitoalueeseen, sekä toimituksen kulun asianmukaista seuraamista varten yksi lähetettävä piirikuntakonttoriin ja yksi metsähallitukseen.

Milloin metsähallituksen toimitusmieheksi määräämä metsänhoitaja tai aluemetsänhoitaja loppukokouksen jälkeen havaitsee tai saa tietoonsa sellaisia valtion edun kannalta huomioonotettavia seikkoja, joita ei ole tullut otetuksi huomioon tilan muodostamissuunnitelmaa tehtäessä, mutta jotka olisivat otettavat huomioon tilaa tai lisämaata lopullisesti muodostettaessa, on nämä saatettava piirikuntakonttorin tiedoksi, jotta se voisi ne tarpeellisessa määrin esittää

siinä lausunnossaan, jonka se antaa maanmittauskonttorille muodostamissuunnitelmasta. On nimittäin huomattava, että metsähallituksella ei ole mahdollisuutta saattaa näitä enempää kuin omaa mielipidettäankään ilmi tilan lopullisesta muodostamissuunnitelmasta, koska suunnitelmaa ei lähetetä metsähallitukselle lausunnolle, ja kysymyksen alaista on, onko metsähallituksella tähän suunnitelmaan nähden valitusoikeuttakaan. Näin ollen on piirikuntakonttorin lausunto se viimeinen asiakirja, jossa metsähallinnon taholta voidaan tuoda esiin muutosehdotuksia tilan muodostamissuunnitelmaan nähden. Tästä johtuen tulisi piirikuntakonttorin lausunnon myös sisältää kaikki ne huomautukset ja muutosehdotukset, mitkä metsähallinnon taholta tilan lopulliseen muodostamistoimitukseen nähden on esitettävä.
